

č. 4/41
Npor. Z. K.:

Výchova cvičitele ve válce

Rychle vzrůstající armáda má potřebu nejen velitelů dokonale vycvičených v používání různých zbraní, ale i velký počet schopných instruktorů.

Vychovat cvičitele v míru nebyl lehký úkol, i když poměry dovozovaly výběr učitelského sboru, dávaly dostatek času a pomůcek. Organiseovat vojenské školství ve válce způsobem nejúčelnějším a odpovídajícím požadavkům zkušeností z přítomných událostí na bojišti je jistě úkol daleko těžší. Srovnáme naše a britské školství vojenské, jak se jeví mladému čs. důstojníkovi, absolventu kursu speciálních zbraní britské armády.

Frekventanti: Znalost zbraně, předpisů a látky probírané ve škole se zcela předpokládá. Účelem není někoho naučit zacházeti se zbraní ale podat mu názorně nejlepší způsob, jak naučí s ní zacházet druhé. Základní znalosti se tedy jen přezkušují. K tomu poznámka: technický výcvik se zbraní je v britské armádě ovládan veliteli všech stupňů dokonale, tak na příklad velitel roty odstraňuje poruchy zbraně stejně tak rychle jako střelec.

Učitelé: technický výcvik a praktickou aplikaci teorie cvičí rotmistři-instruktoři. Mnozí z nich sloužili u stejné zbraně již ve světové válce, neb v indických taženích a tvoří nyní trvalý instruktorský kádr školy. Srostli se svojí zbraní, jsou na ni hrdí a nepřipustí, že by mohla existovat lepší. Jsou však právě tak na výši v pochopení teorie střelby, jakož i nových zásad boje. Jedno je u nich obdivuhodné: Způsob instruování mají tak důkladně nacvičen, jak to jen Britové dovedou; nevádí přednáší-li látku velitelům praporů, rot nebo nováčkům, podání je vždy stejné, názorné a jednoduché. Je velký rozdíl jakým způsobem berete součástku závěru do ruky a ukazujete jí celé skupině tak, abyste si byli jisti, že každý vidí co nejlépe. Je rozdíl jak položíte otázku, aby odpověď na ní byla úsečně rychlá a vojenská, aby vzbudila zájem celé skupiny a soutěživost mozků. Je jen jeden způsob jak si stoupnout před barevný diagram, jak si seřadit žáky kolem sebe, podle stupně jejich výcviku a zájmu. To vše jsou zásady správného vyučování. Ano, není to nic nového, ale jak dokonale vžité a provedené je to zde . . .

Je velkou výhodou, že dokonce i za války jeden instruktor má přibližně 12 žáků, má-li je skutečně něčemu prakticky naučit. Vzpomínám si na svoje instruktorské začátky ve škole pro záložní důstojníky doma, v míru. Vidím třídu o 80 žácích, kterým vykládám činnost zbraně. Ne, 12 žáků není jen výhodou, ale podmínkou úspěšného vyučování; 80 představuje promarněný čas.

Důstojníci — učitelé:

Přednáší taktiku a teorii střelby. Z teorie pouze to nejnütnější co se dá aplikovat v praxi. Neoslňují osobními znalostmi látky, vykládají jen to, co je v předpisech, zato ale důkladně, velmi důkladně vysvětlují. Byl jsem uchvácen jejich jednoduchým, prostým, úsečným slohem. Z taktiky jsou probírány hlavní druhy boje se zvláštním poukazem na nové věci, které tato válka do nich vnesla.

Být lepší než Němci, lepší než kdo jiný — je zásada

Velmi často se táže učitel na názor nebo zkušenost žáků, z nichž mnozí prošli ohněm Dunquirque.

Způsoby výcviku:

V praktickém výcviku neexistuje žádná improvisace, supponování, nebo okřídlené „tak by se to dělalo dále“ — vše se vždy provede do konce, se všemi pomůckami, materiálem a za každého počasí. V jednotce je každý muž vychováván k samostatnému konání své úlohy. I když je všude kladen požadavek zodpovědnosti, je velmi přesně vymezena pravomoc, ale i kontrola jednotlivých podvelitelů. Zodpovědnost je víc stejnoměrně rozložena na nejnižší velitele, neleží pouze na veliteli čety.

Pro taktický výcvik v terénu jsou k dispozici autobusy, žádné zbytečné ztrácení času pochodováním z místa na místo; každá situace hodnotí se i se strany nepřítele, to jest: zajede se skutečně do postavení nepřítele a posoudí se správnost rozhodnutí neb rozkazu.

Ukázkové čety:

Dokonale vycvičené čety s přehledným označením funkcí jednotlivců na prsou a zádech předvádí vzorné ukázky výcviku. Je to jeden z nejrychlejších způsobů jak si zapamatovat organizaci jednotky, umístění na vozech, nástupové tvary a pod. Současně vzbuzují v pozorovatelích ctířádost dosáhnout podobného výkonu a času u vlastních jednotek. Velitelé ukázkových jednotek jsou opatřeny megafony, řídící ukázky má

č. 4/41
k dispozici rozhlasové auto. Veselé, parodující ukázky jsou nejučinnějším způsobem instrukce, který jsem kdy viděl. Instruktory předvádějí veselým, vtipným způsobem chyby ve výcviku nebo špatně vycvičenou jednotku. Na př.: poddůstojník cvičí obsluhu zbraně pouze na rychlost a nevidí při tom nedostatky provedení. Nebo jiný příklad: Velitel roty žádá nemožnosti od přiděleného velitele doprovodné zbraně. Veselé scény podmalované vojenským slangem; suchý anglický humor tepe strejcovství, kritizuje jemným způsobem, poučuje ve formě smíchu a odstraňuje chyby často tak vžité, které se těžko dají odstranit imperativně.

Sportovní výchova:

I v krátkodobých školách a kursech není sport zanedbáván. Jednou z velikých starostí školy jsou hřiště pro všechny oblíbené hry od cricketu až po golf. Jsou také i po namahavém zaměstnání vždy obsazena. V chladném, ale slunečném sobotním odpolední, když zmlkne palba na pláních polní střelnice běhá se hon za zajícem. V trénýrkách a svetru za smečkou psů běží velitel školy, učitelé, žáci bez rozdílu stáří a hodnosti — v jednom houfu a za jedním cílem. A to myslím je ta nejlepší výchova. . . .